

FELSEFE DÜNYASI

2005/2 Sayı: 42

YILDA İKİ KEZ YAYIMLANIR

ISSN 1301-0875

Sahibi

Türk Felsefe Derneği Adına
Başkan Prof. Dr. Necati ÖNER

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Prof. Dr. Ahmet İNAM

Yazı Kurulu
Prof. Dr. Necati ÖNER
Prof. Dr. Ahmet İNAM
Prof. Dr. Murtaza KORLAELÇİ
Doç. Dr. Hüseyin Gazi TOPDEMİR
Doç. Dr. İsmail KÖZ

Felsefe Dünyası Hakemli Bir Dergidir.

Felsefe Dünyası 2004 yılından itibaren PHILOSOPHER'S INDEX ve
TÜBİTAK /ulakbim tarafından dizinlenmektedir.

Yazışma ADRESİ
P.K. 21 Yenışehir / ANKARA
Tel&Fax: 0.312 231 54 40

Fiyatı: 12 YTL (KDV Dahil)

Banka Hesap No:
Vakıfbank Kızılay Şubesi: 00158007288336451

Dizgi ve Baskı
Türkiye Diyanet Vakfı
Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi
OSTİM Örnek Sanayi Sitesi 1. Cad. 358. Sk. No: 11 Y.Mahalle / ANKARA
Tel: 0.312 354 91 31 (Pbx) • Fax: 0.312 354 91 32

“TÜRKÇE’DE BİR FELSEFE TARAMA SÖZLÜĞÜ”*

Kenan Gürsoy, Tarık Necati Ilgıoğlu**

Galatasaray Üniversitesi Bilimsel Araştırma Başkanlığı’nın desteğiyle, Türkçe’de telif edilmiş felsefe metinlerinden bir kısmı elektronik ortamda bir veri tabanı olarak arşivlenmiştir. Bu metinlerde ihtivâ edilen terimlerin geçtiği cümleler bilgisayar programlamasıyla ayıklanarak bir tarama sözlüğü teşkil edilmiştir. Teşkil edilmiş olan tarama sözlüğünün arama motoru, beklenileceği üzere, formel sentaktik bir yapı ihtivâ ettiği için terimlerin manâları hususunda hassas değildir. Bir terimin farklı metinlerde ve hatta aynı metinde aynı manâdaki kullanımları ile farklı manâlardaki kullanımları arasında bir tefrik yapamaz. Bir arama motoru terimin delâlet ettiği şey itibâriyle kör olduğundan, sâdece terimi tesbît eder. Tarama sözlüğünün temîn edeceği sâdece aynı terimin bir veya birden çok metinde yer aldığı cümlelerin dökümünü yapmaktır. Bu sayede, tarama sözlüğü aynı terimin kimler tarafından hangi metinlerde zikredildiğini tesbît etmek, aynı terimin delâlet ettiği farklı şeyler olabileceğinin görülmesine yardım edebilecek muhtelif dökümler yapmak ve bir terimin bir metin dahilindeki diğer terimler ile nasıl tayîn edildiğini görmek imkânını sağlar.

Tarama sözlüğü projesini yürütmekteki gayemiz, kendi dilimizde ifâdelerini bulmuş felsefe veyâ fikriyatların aslı metinleri ile berâber diğer dillerde ifâdelerini bulmuş felsefe veyâ fikriyatların aslı metinlerine elektronik ortamda teşkil edilmiş veritabanları üzerinden erişimi sağlamak ve bu metinlerde geçen terimlerin bulunmasını kolaylaştırmaktır. Proje bu vechesiyle “Türkçe’ye Çevrilmiş Felsefe Eserlerinin Eleştirisi” projesiyle örtüşmektedir. Bu örtüşmenin mâhiyetinin ve diğer dillerde ifâdelerini bulmuş felsefe veyâ fikriyatları kendi dilimizde, telif eserler vâsıtasıyla ifâde etmenin ve üzerlerine konuşmanın, dil itibâriyle hangi kayıt ve tahdîdler altında olduğunun bir nebze olsun açılması gerekmektedir.

Bu sebebden bir kaç hatırlatmayla başlamakta fayda var: Diğer dillerdeki terimlere kendi dilimizde bir mütekebil atfederken, teklîf edilen terimlerin dilimizde ifâdesini bulan felsefe veyâ fikriyatlar açısından nelere delâlet ettiği ve delâlet edilenlerin hangi silesi dahilinde bulunduğu dikkate alınmalıdır. Bu sûrette bakıldığında faaliyet mütekebili dilde aramanın ötesine geçer. Mesele kimi zaman felsefe veyâ fikriyatta mütekebili ol-

* Bu yazı Galatasaray Üniversitesi Araştırma Fonu tarafından desteklenerek gerçekleştirilen aynı adlı çalışmanın raporudur.

** Prof. Dr. Kenan Gürsoy, Yrd. Doç. Dr. Tarık Necati Ilgıoğlu, Galatasaray Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü.

mayanın dildeki müteakabilini bulma meselesine bağlanır. Öte yandan belli bir felsefe veya fikriyat dahilinde olanın o felsefe veya fikriyatın ifâde edildiği dildeki terimine müteakabil olarak teklîf edilen terim, dilimizde ifâde edilen bir felsefe veya fikriyat dahilindeki bir şeye delâlet ettiğinden ve her iki şey arasında farklar bulunabileceğinden, dil yoluyla bir şeyin yerine başka bir şeyi ikame etmiş oluruz ki, bu kendi dilimizde ifâdesini bulmaya çalıştığımız felsefe veya fikriyatı sahip olmadığı bir veche ile tasvîr etmektir. O felsefe veya fikriyat üzerine değil, o zannedilen nev zuhur bir felsefe veya fikriyat hakkında konuşmaya başlar ve dil vâsıtasıyla analogiler kurmaya kalkarız. Ama meselemizin o felsefe veya fikriyata münhasır olanı ele alıp, onun hakkında kendi dilimizde konuşmayı temîn etmek olması gerekir. Bu cihetten bakıldığında mesele, basit bir tercüme meselesi olarak görülmemek, sâdece diğer dillerde yazılmış metinlerin dilimizdeki tercümeleri üzerinden ele alınmamak durumundadır. Bir başka dilde ifâdesini bulmuş felsefe veya fikriyatı ifâde edildiği dil üzerinden okumuş olanların bu felsefe veya fikriyatı dair olarak dilimizde telif ettiği eserlerin de aynı hassasiyetle değerlendirilmesi icab eder. Dolayısıyla bir felsefe veya fikriyatın ifâde edildiği dildeki metinlerinin, bu metinlerin dilimizdeki tercümelerinin, bu metinlere dair dilimizde telif edilen eserlerin ve hem tercümelemede hem de bu nevi teliflerde teklîf edilen terimleri ihtivâ eden ve belirli bir felsefe veya fikriyatın ifâdesi olan metinlerin berâber ele alınmaları gerekir.

Buna bağlı olarak dikkat çekmek istediğimiz bir husûs da metinlerde anılan terimlerin kökenlerine dair çalışmadır. Bu nevi bir çalışma, bir felsefe veya fikriyatı anlamak için kâfi gelmeseydi ve hatta kimi kez hatalı yönlere sevk etme ihtimalini taşısa da, madem ki, karşı karşıya olduğumuz metinlerdir ve bu metinlerde bir şeye delâlet etmek için belli bir terim kullanılmıştır, terimin kökeniyle alâkasının tesbît edilmesi ehemmiyet arz etmektedir. Kasedettiğimiz şudur ki, kimi vakit terimin kökenini tesbît etmek onun delâlet ettiği şey veya delâlet ettiği şeyin rabt edildiği şeye dair bir kanâat sâhibi olmamızı temîn edebilir.

Sorularımızı misaller üzerinden tesbît edebiliriz.¹ Platon ve Aristoteles'in metinlerinde sıkça rast geldiğimiz 'ἀλήθεια' [aletheia], olumsuzluk belirten α [a] öneki ile saklı olmak manâsına gelen λαθ [lath] kökünden müteşekkildir. Buna bağlı olarak, sâdece etimolojik bir analiz ile 'ἀλήθεια' nın saklı olanın açılması olduğu söylenilir. 'ἀλήθεια' nın ifâde ettiğini, bu terimin müteakabili olarak zikredebileceğimiz, kökeni 'hakk' olan 'hakikat' ifâde eder mi? Kezâ bu metinlerde geçen ve görme, seyretme, nazar etme manâlarına gelen 'θεωρία [theōria] görmek manâsındaki 'ὄραω' [ho-

¹ Yararlanılan kaynaklar:

Anatole Bailly, Dictionnaire Grec Français, Hachette, Paris, 2000.

Fransiscus à Mesgnien Meninski, Thesaurus Linguarum Orientalum Turcicae-Arabicae-Persicum, Lexicon Turcico-Arabico-Persicum, Simurg, İstanbul, 2000.

Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Aydın Kitabevi, Ankara, 1988.

rað] ile râbitası mevcûddur.² Bu manâsı ile 'θεωρία' nın ifâde ettiğini mütekabile-
rinden biri olarak teklif edilen 'kuram' ifâde eder mi?³ Oldu, husûle geldi manâlarında-
ki 'kâne'den gelen 'mümkün'⁴, kâdir olmak, kudreti hâiz olmak manâsındaki 'pos-
sum'dan gelen 'possibilis'in mütekabili olarak alındığında aynı şeyi ifâde eder mi? So-
rularımızı tersinden sormak da mümkündür. Görülebileceği üzere, terimlere mütekabil
bulma meselesi dilin imkânlarının eksikliğine rabt edilir ise, o vakit, aynı kuvvetle baş-
ka diller için de ifâde imkânlarına dair eksikliklerden bahsetmek kabil olur.

Ayriyeten, terimler husûsundaki karışıklığın, tercüme edilen metinlerde mevcûd ol-
mayan eşesli ve eşanlımlı kullanımların tercümede ihdâs edilmesinin bir çok metnin
tercümesi için geçerli olduğunu da tesbât etmemiz gerekir. Aristoteles'in [He prôtê filo-
sopia] metninin Tredennick tarafından yapılan tercümesini ele alırsak:

ἐλήλυθε δ' ἡ ἐνέργεια τοῦνομα, ἡ πρὸς τὴν
ἐντελέχειαν συντιθεμένη, καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐκ τῶν
κινήσεων μάλιστα· δοκεῖ γὰρ ἡ ἐνέργεια μάλιστα
ἢ κινήσεις εἶναι.⁵

"The term "actuality," with its implication of "complete reality," has been exten-
ded from motions, to which it properly belongs, to other things; for it is agreed that ac-
tuality is properly motion."⁶

ἀδύνατον γὰρ οὐσίαν ἐξ οὐσιῶν εἶναι
ἐνυπαρχουσῶν ὡς ἐντελεχεία· τὰ γὰρ δύο οὕτως
ἐντελεχεία οὐδέποτε ἐν ἐντελεχείᾳ, ἀλλ' ἐὰν
δυνάμει δύο ἦ,⁷

² Θεωρία [theōria] kelimesi köken itibâriyle θεᾶ [thea] ve 'ὄραω' [horaō] kelimelerinden müteşekkildir.

³ Platon itibâriyle, daki görme esâsını görmeyen tabîidir ki, 'θεωρία' nın mütekabili olarak 'kuram' ı teklif edebilir. Ancak hipotezlere dayalı olan faaliyet 'kuram' ismiyle anıldığı, nazarî olandan ayrıldığı ve kuramsal olana da nazarî denilmediği ölçüde, 'kuram' da 'nazariyât' da dilimizde yer bulur.

⁴ 'Mümkün' kelimesinin 'kâne' üzerinden 'mekân' ile karabetine de analiz açısından dikkat etmek gerekmektedir.

⁵ Aristoteles, *Ἡ πρώτη φιλοσοφία* Θ 1047a30; Aristotêle, *Metaphysics Books I-IX*, with an english translation by Hugh Tredennick, The Loeb Classical Library, Harvard University Press, Edinburgh, 1996, s. 438.

⁶ Aristotle, *Metaphysics Books I-IX*, with an english translation by Hugh Tredennick, The Loeb Classical Library, Harvard University Press, Edinburgh, 1996, IX, iii, 9, s. 439.

⁷ Aristoteles, *Ἡ πρώτη φιλοσοφία* Ζ 1039a4; Aristotle, *Metaphysics Books I-IX*, with an english translation by Hugh Tredennick, The Loeb classical Library, Harvard University Press, Edinburgh, 1996, s. 380.

“Substance cannot consist of substances **actually** present in it; for that which is **actually** two can never be **actually** one, whereas if it is potentially two can be one.”⁸

ὁμοίως τοίνυν δῆλον ὅτι καὶ ἐπ’ ἀριθμοῦ ἔξει,
εἴπερ ἔστιν ὁ ἀριθμὸς σύνθεσις μονάδων, ὥσπερ
λέγεται ὑπὸ τινῶν ἢ γὰρ οὐχ ἓν ἢ δύο, ἢ οὐκ
ἔστι μονὰς ἐν αὐτῇ ἐντελεχεία.⁹

Clearly then the same will also hold good in the case of number (assuming that number is a composition of units, as it is said to be by someone); because either 2 is not 1, or there is not **actually** a unit in it.¹⁰

τῶν δὲ κατ’ ἀριθμὸν οὐκ εἰσὶν ἐνέργειαι ἀλλ’ ἢ ὄν
τρόπον ἐν ἑτέροις εἴρηται αἱ δὲ κατὰ κίνησιν
ἐνέργειαι οὐχ ὑπάρχουσιν.¹¹

Numerical relations, on the other hand, are not **actualized** (except as has been described elsewhere); they have no **actualizations** in respect of motion.¹²

Yukarıdaki alıntılardan da anlaşılacağı üzere metinde kullanılan ‘ἐντελέχεια’ [entelekheia] (‘kemâl’) terimi hem ‘complete reality’ hem de ‘ἐνέργεια’ [energeia] (‘faâliyet’) teriminin mütekabili olarak da kullanılan ‘actuality’ terimi ile karşılanmaktadır. Eğer ‘ἐντελέχεια’ ve ‘ἐνέργεια’ nın ne olduğunu ve aralarında bir fark bulunup bulunmadığını, var ise bu farkın ne olduğunu *Ἡ πρώτη φιλοσοφία*¹³ metni üzerinden anlama imkânına sâhib olunduğu kanaatini hâiz olanın, bahsettiğimiz tercüme çerçevesinde, aralarındaki farkı (tekrar edelim, eğer mevcûd ise) hak ettiği sûrette ve tamamıyla tesbît etmenin kabil olmayacağını da teslîm etmesi gerekir. Çünkü, bahse konu olan tercüme kimi cümlelerde bir tefrîke sâdik kalsa da, bazı cümlelerde bir

⁸ Aristotle, *Metaphysics Books I-IX*, with an english translation by Hugh Tredennick, The Loeb classical Library, Harvard University Press, Edinburgh, 1996, VIII, xiii, 8, s. 381.

⁹ Aristoteles, *Ἡ πρώτη φιλοσοφία* Z 1039a11; Aristotle, *Metaphysics Books I-IX*, with an english translation by Hugh Tredennick, The Loeb classical Library, Harvard University Press, Edinburgh, 1996, s. 380.

¹⁰ Aristotle, *Metaphysics Books I-IX*, with an english translation by Hugh Tredennick, The Loeb classical Library, Harvard University Press, Edinburgh, 1996, VIII, xiii, 10, s. 381.

¹¹ Aristoteles, *Ἡ πρώτη φιλοσοφία* 1021a20; Aristotle, *Metaphysics Books I-IX*, with an english translation by Hugh Tredennick, The Loeb classical Library, Harvard University Press, Edinburgh, 1996, s. 262.

¹² Aristotle, *Metaphysics Books I-IX*, with an english translation by Hugh Tredennick, The Loeb classical Library, Harvard University Press, Edinburgh, 1996, V, xv, 6, s. 263.

¹³ Aristoteles, *Ἡ πρώτη φιλοσοφία, Τὰ μετὰ τὰ φυσικά*, *Metaphysica*, el-felsefet’ül-ülâ, mâbad et-tabîye, kitab-ül-huruf.

mütekabili diğerinin yerine kullanarak aralarındaki farkı isimlendirme seviyesinde iptal etmiştir.

Benzeri bir meseleye Kemp Smith'in *Kritik der reinen Vernunft* tercümesinde de rastlamaktayız.

„... die erste Bedingung, nämlich die, unter der allein **Gegenstände** angeschaut werden können, in der Tat den **Objekten** der Form nach a priori im Gemüt zum Grunde liegen.“¹⁴

“... the first condition, namely, that under which alone **objects** can be intuited, does actually lie *a priori* in the mind as the formal ground of the **objects**.”

[*Objekten*. Here, as elsewhere, Kant employs *Objekt* and *Gegenstand* as equivalent terms.]”

Tetkik ettiğimiz cümlesine yazdığı dipnotta Kant'ın '*Objekt*' ve '*Gegenstand*'ı, başka yerlerde olduğu gibi, eşdeğer olarak kullandığını iddiâ etmekte¹⁶ ve bu sebebden her iki terime de '*object*'i mütekabil olarak atfetmektedir. Kant'a göre '*Gegenstand*' ile '*Objekt*' terimlerinin aynı şeye delâlet edip etmediği elbette tartışılmaya açıktır. Fakat metinde geçen iki farklı terimi başka bir dilde tek bir terim ile karşılamak okura bu konuda düşünme fırsatı dahi vermemektir. Aynı şeye delâlet ediyorlar ise aynı şeye delâlet etmek için neden iki farklı terimin kullanıldığını, farklı şeylere delâlet ediyorlar ise delâlet etikleri şeylerin farkını, en azından metin vâsıtasıyla teşhîs edebilme imkânını kapatmaktadır.

Aynı meseleyi Tremesaygues ve Pacaud'nun *Kritik der reinen Vernunft* tercümesinde de takîb edebilmekteyiz.

„Daher ist das Schema eigentlich nur das **Phänomenon**, oder der sinnliche Begriff eines Gegenstandes, in Übereinstimmung mit der Kategorie.“¹⁷

«C'est pourquoi le schème n'est proprement que le **phénomène**, ou le concept sensible d'un objet, en tant qu'il s'accorde avec la catégorie.»¹⁸

„Der unbestimmte Gegenstand einer empirischen Anschauung heißt **Erscheinung**“¹⁹

¹⁴ Immanuel Kant, *Kritik der reinen Vernunft*, Felix Meiner Verlag, Hamburg, 1990, A93/B125, s.133 -134. “İlk şart, yani, mütekabillerin görülebilmemesinin şartı, zihinde, nesnelerin formel zemîni olarak a priori surette bilfiil bulunur.”

¹⁵ Immanuel Kant, *Critique of Pure Reason*, translated by Norman Kemp Smith, St. Martin's Press, New York, 1965, s. 126.

¹⁶ Ki, '*Gegenstand*', '*Objekt*', '*oppositum*', '*objectum*', '*ἀντικείμενα*' ve '*προβλημα*'nın kökenlerine baktığımızda aynı şeyi ifade edip etmediklerini ele almak gerekir.

¹⁷ Immanuel Kant, *Kritik der reinen Vernunft*, Felix Meiner Verlag, Hamburg, 1990, A146/B186, s. 204. “Kalıp gerçekte sâdece fenomen, veyâ bir mütekabilin, kategori ile uyum içinde olan, hissî kavramdır.”

¹⁸ Emanuel Kant, *Critique de la raison pure*, traduction française avec notes par A. Tremesaygues et P. Pacaud, Press Universitaire France, Paris, 6e édition «Quadrige», 2001, s.155.

¹⁹ Immanuel Kant, *Kritik der reinen Vernunft*, Felix Meiner Verlag, Hamburg, 1990, A20/B34, s. 64. “Bir ampirik görünümün belirlenmemiş mütekabiline tezâhür denir.”

«On nomme *phénomène* l'objet indéterminé d'une intuition empirique.»²⁰

'*Erscheinung*' ('tezâhür') ve '*Phänomenon*' ('fenomen') terimlerinin burada yer verdiğimiz tanımlarından da anlaşılabilceği gibi, Kant'a göre tezâhür hissetmenin *a priori* formu olan uzay haricinde hiçbir şarta, dolayısıyla her hangi bir kavramsal belirlenime tâbi değilken, bir hissî kavram olarak fenomen, kavram olması bakımından her kavram gibi müdrikenin kategorilerine tâbidir. Bunların tek bir terim ile karşılanması Kant'ın metninin esâsı bakımından anlaşılmadığının ifâdesi olduğu gibi, bu tercümeyle marûz kalan ve Kant'ın meselesini bu metinden anlamaya çalışan okurun bütün yollarının kapatılmış olduğunun da göstergesidir.

Kemp Smith tercümesinde, '*Gegenstand*' ile '*Objekt*'in farklı şeylere delâlet ettiğinin gösterilmesi hâlinde '*object*' teriminin; Tremesaygues ve Pacaud tercümesinde ise, gösterildiği üzere, '*phénomène*' teriminin eşesli olarak kullanıldığı söylenebilir. Misalleri çoğaltmak mümkündür. Bu misallere karşı olarak, aynı metinlerin bahse konu olan dillerde daha dikkatli tercümelerinin mevcûd bulunduğu söylenebilir. Lâkin bu tercümelere karşı da ihtiyatlı olmak gerektiği kanaatine sahibiz. Yukarıdaki misalleri vermekteki esâs maksadımız meselenin sâdece bir dilin ifâde imkânlarına ve o dilde ifâde edilmiş olanlara has olmadığını göstermektir. Belki de bize has olan uzunca bir müddet tercümelerin tercümeleri ile iktifâ etmiş olmak ve bu gayreti hala sürdürüyor olmaktır.

Neticede tekrar edersek, "Türkçe'de Bir Felsefe Tarama Sözlüğü Çalışması" projesinin gayesi, felsefe metinleri üzerine çalışacak araştırmacıların teşkil edilen veritabanları vâsıtasıyla çalışmalarına hız kazandırmak, tercümelerle beraber dilimizde ve diğer dillerde ifâdesini bulmuş felsefe veyâ fikriyatların aslî metinlerine ulaşılmasını ve bu sâyede tercümelerde ihdâs edilmiş ancak aslî metinlerde mevcûd bulunmayan eşesli ve eşanamlı terimlerin tesbît edilmesini temîn etmek ve diğer dillerde ifâdesini bulmuş felsefe veyâ fikriyatların dilimizdeki dakîk ifâdelerini bulmak husûsunda fayda sağlamaktır.

²⁰ Emanuel Kant, Critique de la raison pure, traduction française avec notes par A. Tremesaygues et P. Pacaud, Press Universitaire France, Paris, 6e édition « Quadrige », 2001, s. 53.

Felsefe Dünyası Dergisi'ne Gönderilecek Yazılarda Uyulacak Kurallar

1. Dergiye gelen yazılar, öncelikle Yazı Kurulu tarafından biçimsel olarak incelenecek, dergide yayımlanması uygun görüldüğü takdirde, içerik incelenmesi için hakeme gönderilecektir.
2. Yazılar daha önce başka bir yayın organında yayımlanmamış olmalıdır.
3. Gönderilen yazı bir bildiri ve bildiri kitapçığında yayımlanmamışsa, sunulduğu yer ve tarih bildirilmek koşuluyla değerlendirilmeye alınır.
4. Yazılar A4 boyutunda, kağıdın sadece bir yüzüne, 11 (on bir) punto ve 1,5 (bir buçuk) satır aralığı ile yazılmalıdır.
5. Sayfa marjları (boyutları) üstten 4 (dört), alttan 4 (dört), sağdan 3,5 (üç buçuk) ve soldan 3,5 (üç buçuk) olmalıdır.
6. Yazılar metin, kaynakça, dipnot, şekiller ve tablolar dahil olmak üzere toplam 20 (yirmi) A4 sayfasını geçmemelidir.
7. Yazılar dizgi, düzeltme ve benzeri işleri kolaylaştırması, eksiksiz ve kusursuz çıkabilmesi için Microsoft Word editörü ile yazılmalıdır.
8. Gönderilen yazılar 2 (iki) nüsha çıktı ve 1 (bir) disket kaydıyla P.K. 21 Yenişehir/Ankara adresine ya da aşağıdaki elektronik posta adreslerine gönderilmelidir;
topdemir@hotmail.com
koz@divinity.ankara.edu.tr
9. Yazıların sonuna, 150 (yüz elli) kelimeyi geçmemek kaydıyla yabancı dilde özet (abstract) eklenmelidir.
10. Yazıların ana temasını belirten ve internet ortamında taranmasını sağlayacak anahtar sözcükler (key words) özeti altına yerleştirilmelidir.
11. Gönderilen yazılar yayımlanmasa da geri verilmez.
12. Dipnotlar aşağıdaki formata göre verilmelidir:

a. Makale;

Yazarın adı Soyadı, "Makalenin Adı", *Dergi Adı*, Cilt, Sayı, Basıldığı Yer ve Tarih, sayfa numarası)

Ahmet İnam, "Bir Ağıt Olarak İnsan", *Felsefe Dünyası*, 35, Ankara 2002, s. 8.

Yazarın adı Soyadı, "Makalenin Adı", Çeviren: *Dergi Adı*, Cilt, Sayı, Basıldığı Yer ve Tarih, sayfa numarası.

Anders Wedberg, "Platon'un Aritmetik Felsefesi", Çeviren: Hüseyin Gazi Topdemir, *Felsefe Dünyası*, 27, Ankara 1998, ss. 114-129.

b. Kitap;

Yazarın adı Soyadı, *Kitabın Adı*, Basıldığı Yer ve Tarih, sayfa numarası.
Necati Öner, *Tanzimat'tan Sonra Türkiye'de İlim ve Mantık Anlayışı*, Ankara 1967, ss. 26-27.

Yazarın adı Soyadı, "Makale Adı", *Kitabın Adı*, Editörü: Basıldığı Yer ve Tarih, sayfa numarası.

Mehmet Aydın, "Türklerde Felsefe", *Türk Düşünce Tarihi*, Editör: Hüseyin Gazi Topdemir, Ankara 2001, s. 14.

Yazarın adı Soyadı, *Kitabın Adı*, Çeviren: Basıldığı Yer ve Tarih, sayfa numarası.

Derek Gjertsen, *Bilim ve Felsefe*, Çeviren: Feride Kurtulmuş, İstanbul 2000, s. 23.

c. Tekrar eden referanslar için;

Ard arda gelen eserlerde, makale ve kitap için; a.g.e., sayfa numarası.

Öner, a.g.e., s. 23.

A.g.e., s. 44.

Aralıklı gelen eserler için; Yazarın Soyadı, basım tarihi, sayfa numarası.

Öner, 1967, s. 38.

d. Ansiklopedi maddeleri;

Yazarı bilinen maddeler için;

Yazarın Adı soyadı, "madde başlığı", *Ansiklopedinin Adı*, Cilt , Basım yılı ve yeri, sayfa numarası.

Yazarı bilinmeyen ya da belirtilmemiş maddeler için;

"madde başlığı", *Ansiklopedinin Adı*, Cilt , Basım Yılı ve yeri, sayfa numarası.

13. Makalenin sonuna Kaynakça ilave edilmelidir.

KAYIPLARIMIZ

Dernek üyelerimizden Prof. Dr. Saffet Bilhan ve Tuncar Tuğcu'yu kaybetmiş bulunuyoruz. Kendilerine Allah'tan rahmet, ailelerine baş sağlığı dileriz.

Türk Felsefe Derneği

Yönetim Kurulu